

Hatvan város jegyzője

Cím: 3000 Hatvan, Kossuth tér 2.

Telefon: 37/542-326 Fax: 37/345-455 E-mail: jegyzo@hatvan.hu

...../2011.

Előkészítésben részt vett:

Hegymeginé Medveczki Éva osztályvezető

B E S Z Á M O L Ó

az önkormányzat 2010. évi adóztatási tevékenységéről

Tisztelt Képviselő-testület!

Az önkormányzati gazdálkodás fontos elemét jelentik az önkormányzati vagyon mellett az önkormányzati bevételek, továbbá az ezek működésére vonatkozó szabályozások. Az önkormányzat bevételei között jelentős és fajsúlyos szerepet tölt be a helyi adóbevétel, amely az önkormányzat illetékességi területén képződött bevétel, és amely az önkormányzat saját bevétele. A beszámoló készítésekor alapelv volt a valós, hű kép kialakítása, amely követelmény teljesülése az önkormányzati adóhatóság zártrendszerű helyi adónyilvántartásán és a központi iktató nyilvántartásán alapul.

I. Helyi adók, átengedett bevételek, egyéb adó jellegű bevételek rendszere Hatvan Város Önkormányzatánál

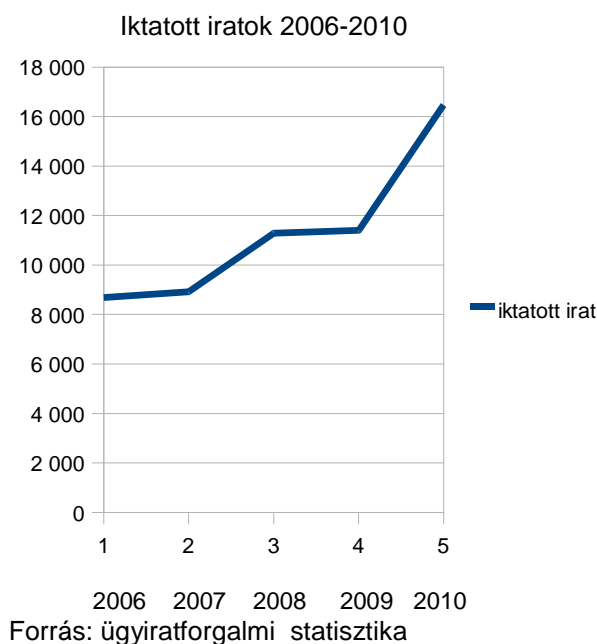
A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 44/A. § d) pontja, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 10. § (1) a) pontja, valamint a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) teremti meg annak lehetőségét, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete illetékességi területén adók bevezetéséről rendelkezzen, hogy a beszedett helyi adók fedezetet biztosítsanak az önkormányzat közszolgáltató szerepének ellátásán túlmenően a fejlesztések önerejére.

Az önkormányzati gazdálkodás pénzügyi keretének biztosítékául a helyi adóknak stabil, előre kiszámítható bevételt kell jelentenie az önkormányzat költségvetésében. Ez a kiszámíthatóság a kivetéses adók tekintetében (építményadó, magánszemélyek kommunális adója, gépjárműadó) nem okoz különösebb gondot a költségvetési előirányzat meghatározásánál, mert ismert az adóalap és ismert az adó mértéke is. Más a helyzet az önadózással adónemben (helyi iparűzési adó, vállalkozók kommunális adója, talajterhelési díj) elsősorban a helyi iparűzési adóból származó előirányzat tekintetében, hiszen ennél az adónemnél a tervezés időszakában csak az adómértéket ismerjük, az adó alapjául szolgáló korrigált nettó árbevétel utólag, a költségvetési évet követő év május 31. - a bevallások feldolgozása után – válik ismertté. Emiatt a 2010-es költségvetési évben ebből az adónemből származó bevételünk előirányzatát év közben módosítani (csökkenteni) kellett. Nem mentségül, csak tájékoztatásul: a beszámolási időszakban az ország valamennyi önkormányzata kénytelen volt szembesülni a vállalkozások vártnál is kedvezőtlenebb teljesítésével.

A Htv.-ben biztosított lehetőségek közül Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete az építményadó, a magánszemélyek kommunális adója, a vállalkozók kommunális adója (2011. január 1-jétől az adónem megszűnt, a rendelet hatályát veszítette) és a helyi iparüzési adó bevezetéséről döntött.

A helyi adókon kívül az adók módjára behajtandó köztartozások kezelése, végrehajtása, a kimutató szervnek történő visszajelzés, a beszedett köztartozások átutalása – elsősorban a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény helyszíni bírságok és közigazgatási bírságok rendelkezéseire vonatkozó módosítását követően – egyre fajsúlyosabban vannak jelen az adóügyi osztály munkájában. Ezek az egyéb-és idegen bevételek, amelyek közül csak a pénzügyi szabálysértésből és helyszíni bírságból beszedett tartozás gyarapítja az önkormányzati költségvetést, a többi köztartozás (közigazgatási bírság) a végrehajtást kérő szervet illeti.

Az ingatlanok értékbecslését (adó-és értékbizonyítványok), egyéb adóigazgatási feladatokat – adóigazolások, vagyoni igazolások stb. – és hatósági bizonyítványok kiadását is évről évre több ügyfelünk igényli. (Lásd: 1. mellékletben)

A felsoroltakon kívül az önkormányzati adóhatóság kezelésében történik a gépjárművek adóztatása, és az adónemből származó bevétel – átengedett bevétel – teljes egészében az önkormányzatot illeti.

Az önkormányzati adóhatóság kezelésében lévő adókból a beszámolási időszakban származó bevételt, valamint az adó jellegű bevételeket a következő táblázat ismerteti.

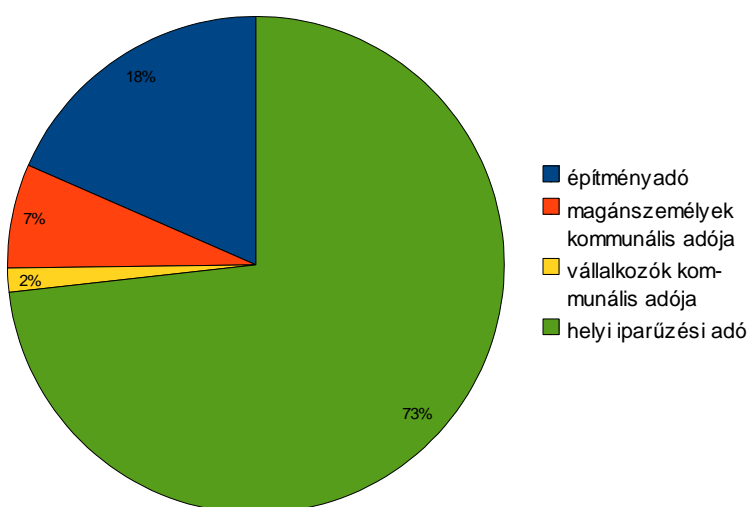
adónem	bevétel saját ktgv.	ktgv. előirányzat	Teljesítés %
építményadó	177 975	170 000	104,7
msz.k.adója	65 140	60 000	108,6
váll.k.adója	15 548	15 000	103,7
iparüzési adó	702 728	650 000	108,1
helyi össz.:	961 391	895 000	107,4
gépjárműadó	166 907	155 000	107,7
pótlék	6 143	5 000	122,9
bírság	1 352	1 000	135,2
egyéb	3 190	3 000	106,3
talajterhelés	2 141	2 000	107,1
önk. Összes:	1 141 124	1 061 000	107,6
idegen	9 333	0	0
illeték	828	0	0
termőföld	0	0	0

Forrás: ONKADO zártrendszerű programmal készített 2010. évi zárasi összesítő
5/2010. (II. 12.) önkormányzati rendelet

A költségvetési előirányzat teljesítési mutatóinak alakulását nagymértékben javította a helyi iparüzési adóból és bírságból eredetileg tervezett bevétel év közbeni módosítása, valamint – az iparüzési adóbevallások feldolgozását követően kiszámítható bevételecsökkenésnek a lehetőségek szerinti minimalizálására törekedve – fokozott, minden adónemre kiterjedő, az előző évi hátralékok végrehajtására irányuló adóigazgatási eljárások eredményessége. (Erről részletes kimutatás a IV. Végrehajtási adóigazgatási eljárások értékelése fejezetnél található.)

A helyi iparüzési adóban 2010. évben hatályos adómérték miatt, az előző évekhez képest közel felére csökkent az adónemből származó bevétel. Ennek ellenére fenti táblázatból is látható, az alábbi diagram pedig jól szemlélteti, hogy a helyi adóbevételeken belül ennek az adónemnek van domináns szerepe.

Helyi adóbevételek megoszlása 2010. évben

II. Helyi adókkal kapcsolatos adóhatósági feladatok értékelése

1. Építményadó

Az építményadó bevezetéséről 26/1995. (X.26.) rendeletével döntött Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete. A jogszabály 1996. január 1-jén lépett hatályba. Azóta többször módosult, elsősorban a Htv. rendelkezéseinek módosítása miatt.

A 2010. évi kivetések zárásakor az éves előírás 183 797 044 forint volt.

Az építményadó megoszlása adótárgyak szerint

Adótárgy fajtája	Adótárgy száma (db)	Évi adó (Ft)
lakás	9	259 686
üdülő	8	252 896
kereskedelmi egység	557	44 587 762
szállásépület	3	324 400
egyéb (műhely,raktár,gyár...)	941	138 372 300
összesen	1 518	183 797 044

Forrás: ONKADO zártrendszerű programmal készített 2010. évi kivetési lajstrom

A 2010. adóévben az adónemből tervezett előirányzat 170 millió forint volt, a teljesítés 177,9 millió forint.

Az adónemben helyi rendeletünk a Htv.-től eltérő mentességről, kedvezményről nem rendelkezik. Az eljárási törvény – adózás rendjéről szóló 2003.évi XCII. tv. (Art.) – rendelkezései szerint eljárva két esetben, összesen 40 ezer forint összegben került sor méltányossági jog gyakorlására.

2. Magánszemélyek kommunális adója

A magánszemélyek kommunális adója bevezetéséről 1991-ben döntött Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete. Jelenleg a 27/1997. (XI. 27.) önkormányzati rendelet szabályozza az adónemet, amelynek mértéke legutóbb a 49/2007. (XI.30.) rendelettel módosult.

A 2010. évi kivetések zárásakor az éves előírás 67 576 726 forint volt.

A magánszemélyek kommunális adója megoszlása adótárgyak szerint

Adótárgy fajtája	Adótárgy száma (db)	Évi adó (Ft)
építmény	23	130 660
lakástulajdon	8 544	51 809 981
lakásbérlemény	150	722 640
gépjárműtároló	2 712	12 889 560
telek	460	2 023 885
összesen	11 889	67 576 726

Forrás: ONKADO zártrendszerű programmal készített 2010. évi kivetési lajstrom

A 2010. adóévben az adónemből tervezett előirányzat 60 millió forint volt, a teljesítés 65,1 millió forint.

Az adónemben a helyi rendelet egy lakás után adófizetési kötelezettség alól mentesíti azokat az adóalanyokat, akik az adóévet megelőző évben a 70. életévüket betöltötték. Ezen a címen a beszámolási időszakban 130 adóalany 731 540 forint összegben kapott mentességet. Kedvezményt biztosít a rendelet azoknak az adóalanyoknak, akik az éves adójukat az első féléves határidőig (III.31.) egy összegben megfizetik. A kedvezmény mértéke az éves adó 10%-a. Ezen a címen 2010. évben 2 709 adóalany 2 951 509 forint összegű kedvezményben részesült.

Az Art. rendelkezései szerint eljárva 94 esetben, összesen 1 063 340 forint összegben került sor méltányossági jog gyakorlására.

3. Vállalkozók kommunális adója

A vállalkozók kommunális adója bevezetéséről 1991. június 24-én döntött Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete, 1991. július 1-jei hatálybalépéssel. A rendelet a Htv. módosításait követve többször módosult, végül az adónem megszűnése miatt 2011. január 1-jével hatályát veszítette.

A bevallásadási időszakban 1688 adózó terhére, az előző évi végleges adó alapján 15353700 forint adóelőleg került előírásra.

Az adónemből az önkormányzati költségvetésnek 2010. évben a 15 millió forint előirányzattal szemben 15,5 millió forint bevétele keletkezett.

4. Helyi iparűzési adó

A helyi iparűzési adó bevezetéséről és hatálybalépésének idejéről a vállalkozók kommunális adójával egyidejűleg döntött Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete. A számtalan módosításon átment alaprendeletet 2003-ban helyezte hatályon kívül a jelenleg is hatályban lévő 40/2003. (XII. 19.) önkormányzati rendelet.

A bevallási időszakban 1945 adózó terhére, az előző évi végleges adó alapján, az adóalapra vetített, de már a január 1-jétől hatályos 1,0 %-os adómérték figyelembevételével 0,9 %-kal csökkentett adóelőleg 650 771 450 forint összegben került előírásra.

A helyi iparűzési adóelőleg megoszlása adóalany típus alapján

Adóalany típusa	Tétel (db)	Adóelőleg (Ft)
egyéni - és társas vállalkozás	1 927	622 816 150
pénzintézet, hitelintézet	14	25 678 400
biztosító	4	2 276 900
összesen	1 945	650 771 450

Forrás: ONKADO zártrendszerű programmal készített 2010. évi HIPA-lajstrom

A beszámolási időszakban 104 vállalkozás szűnt meg, 6 vállalkozás ellen folyik felszámolási- és 5 vállalkozás ellen végrehajtási eljárás.

A kivetéses adókból származó bevételi előirányzat meghatározásával ellentétben, a helyi iparűzési adóból várható - az államháztartási törvény által támasztott követelmény szerinti „biztos” - bevétel tervezése szinte lehetetlen. Igaz volt ez azokban az években is, amikor nem beszéltünk gazdasági válságról. Hiába kértük be a „feltöltési nyilatkozat”-okat – ettől vártunk segítséget a minél realisabb tervezéshez – mint később kiderült, maguk a vállalkozások sem

tudtak megbízható adattal szolgálni. A gazdasági szabályozók igen súlyos terhet rónak az egyéni- és társas vállalkozásokra egyaránt. Az értékesítési piac beszűkülése, az egyre növekvő termelési költségek, az építőipari körbetartozások, a felszámolási és csődeljárások jellemzően befolyásolják az adóalapot és az adófizetési morált.

A helyi iparüzési adóból származó önkormányzati bevétel tervezése tehát mindig bizonytalanságot hordoz magában, mert a vállalkozások nettó árbevétele és ezen keresztül az önkormányzatra jutó adóalap előre pontosan nem prognosztizálható (vállalkozásoknál árbevétel-kiesés, anyagköltség növekedés léphet fel, míg a növekvő adóalap törvény szerinti megosztása is hátrányosan érintheti az önkormányzatot).

Mindezek hozzájárultak ahhoz, hogy az eredetileg helyi iparüzési adóból tervezett – a megelőző év 1,8 milliárdos bevételével szemben, az adómérték-csökkenés és a bekért nyilatkozatok alapján számított – 864 millió forint előirányzatot, a beérkezett bevallások feldolgozását követően (a tényadatok szerint) 650 millió forintra kellett módosítani. Ehhez képest az év végi feltöltési kötelezettségek teljesítésével együtt az adónemből 2010. évben 702 millió forint bevételt könyvelhettünk el.

III. Önkormányzatoknak átengedett központi adókkal kapcsolatos adóhatósági feladatok értékelése

1. Gépjárműadó

A gépjárműadó megállapítása a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Hivatala (KEKH) által szolgáltatott adatok alapján történik. Az éves adóztatás alapját képező adatokat minden év január 31. napjáig kell a KEKH-nek megküldenie az önkormányzati adóhatóságokhoz, ezt követően az adókötelezettséget érintő évközi változásokról havonta történik adatszolgáltatás.

1/A. A gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény (Gjt.) alapján, a személygépkocsik és motorkerékpárok után fizetendő gépjárműadó a vagyontárgy értékét jobban kifejező módon, a gépjármű hajtómotorjának kW-ban meghatározott teljesítményéhez és a jármű gyártási évéhez igazodik. Ennek megfelelően az adó mértéke: a gyártási évben és az azt követő 3 naptári évben 345 Ft/kW, a gyártási évet követő 4-7. évben 300 Ft/kW, 8-11. évben 230 Ft/kW, 12-15. évben 185 Ft/kW, a gyártási évet követő 16. naptári évben és azt követő naptári években 140 Ft/kW. A Gjt. szerint differenciált adómérték és az adóalap-változás következtében az értékesebb gépkocsik után a magasabb, míg a kevésbé értékes gépkocsik után alacsonyabb adószint érvényesül.

Teljesítmény alapján adóztatott gépjárművek

Gépjármű típusa	Beszámolási időszakban adóztatott tételszám (db)	Kivetett adó (Ft)
Személygépkocsi	6 449	88 998 635
Motorkerékpár	278	2 710 955

Forrás: ONKADO zártrendszerű programmal készített 2010. évi kivetési lajstrom

1/B. A Gjt. alapján autóbusz, vontató, lakópótkocsi esetében az adó alapja a hatósági nyilvántartásban szereplő saját tömeg, míg a tehergépjárművek, pótkocsik esetében a saját tömeg növelve a terhelhetőség 50%-ával. Az adó mértéke az adóalap minden megkezdett 100 kg-ja után légrúgós gépjármű esetében 1 200 Ft, más esetben 1380 Ft.

Önsúly, illetve korrigált súly alapján adóztatott gépjárművek

Gépjármű típusa	Beszámolási időszakban adóztatott tételszám (db)	Kivetett adó (Ft)
autóbusz	124	13 677 456
nyergesvontató	227	13 007 052
lakókocsi	10	96 600
tehergépkocsi	790	34 950 432
pótkocsi	533	14 908 140
utánfutó	173	923 220

Forrás: ONKADO zártrendszerű programmal készített 2010. évi kivetési lajstrom

1/C. A Gjt. tételesen meghatározza az adómentességre jogosultak körét. A beszámolási időszakban az alábbi jogcímek alapján mentesítésre került gépjárművek száma: 381 db.

Mentesített gépjárművek jogcím alapján

Mentesség jogcíme	Tételszám (db)	Mentes összeg (Ft)
Költségvetési szerv	26	1 576 105
Társadalmi szervezet, alapítvány	4	50 255
Súlyos mozgáskorlátozott	242	2 860 191
Okmányirodában bejelentett eladás	94	775 270
Lopás miatt rendőrség által igazolt	15	300 312
Összesen	381	5 562 133

Forrás: ONKADO zártrendszerű programmal készített 2010. évi kivetési lajstrom

A 2010-es adóévre költségvetésünkben 155 millió forint bevétellel számoltunk. Az éves előírás 169,2 millió forint volt, amelyből - illetve az előző évi hátralékokra indított végrehajtási eljárás eredményeként – 166,9 millió forint bevételt sikerült teljesíteni. Az Art. rendelkezései szerint eljárva 20 esetben, összesen 351 941 forint összegben került sor méltányossági jog gyakorlására.

2. Termőföld bérbeadásából származó jövedelemadó

A magánszemélyek földhaszon-bérbeadásból származó jövedelmének adóztatása – bár a személyi jövedelemadó szabályozza (Szja.) – 1998. január 1-jétől önkormányzati hatáskörbe került, a beszedett adóbevétel teljes egészében az önkormányzatot illeti. Ennek jelentősége 2003-ig volt mérhető. Az Szja. 2003. január 1-jétől hatályos módosítás következtében mentesül az adó megfizetése alól a termőföld-bérbeadásából származó bevétel, ha a termőföld haszonbérbeadása alapjául szolgáló, határozott időre kötött megállapodás (szerződés) alapján a haszonbérlet időtartama az 5 évet eléri, vagy meghaladja.

Ahogy várható volt, a bérbeadók 1-2 év alatt, de legkésőbb az előző szerződés lejártát követően folyamatosan módosították a termőföld bérbeadásának időtartamát úgy, hogy minimum ötéves, sok esetben tíz éves szerződéseket kötöttek (ez a bérbevevő igényeinek is kedvez a föld alapú támogatások igénylése, EU-s pályázatok benyújtása tekintetében), ezáltal ma már ebből az adónemből nem származik bevétele az önkormányzatoknak.

3. Talajterhelési díj

Talajterhelési díjat, a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény rendelkezése értelmében annak az ingatlan-tulajdonosnak/kibocsátónak kell fizetni, aki/amely a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá, és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést – ideértve a szennyvíztározót is – alkalmaz. A törvényi szabályozás szerint az önkormányzat a beszedett talajterhelési díjat a környezetvédelmi alapon elkülönítve köteles kezelni, és környezetvédelmi célok megvalósítására köteles felhasználni. A talajterhelési díj kiszámítása a fogyasztott vízmennyiség, az egységdíj (120 Ft/m³) és a területérzékenységi szorzó alapján történik (városunkban a területérzékenységi szorzó: 1,5). Az adókötelezettség önadózással teljesítendő: naptári évet követő év március 31-ig kell bevallani, és a bevallás beadásával egyidejűleg megfizetni.

A beszámolási időszakban 218 db. bevallás érkezett az adóhatósághoz. A fizetési kötelezettség összege: 2 202 027 Ft, a megfizetett adó: 2 141 012 Ft volt. Az előző évi hátralékkal együtt az adónemben fennálló tartozás összege: 144 947 Ft.

Az Art. rendelkezései szerint eljárva egy esetben, összesen 32 220 forint összegben került sor méltányossági jog gyakorlására.

IV. Végrehajtási adóigazgatási eljárás – ezen belül az egyéb- és idegen köztartozások adók módjára történő behajtásának – értékelése

A korábbi évektől eltérően 2010. évben minden más adóigazgatási eljárást háttérbe szorítottak a végrehajtási eljárások. Ennek okát már a bevezetőben is ismertettem: a helyi iparüzési adóbevallások feldolgozását követően nyilvánvalóvá vált, hogy az adónemből tervezett bevételi előirányzat teljesíthetetlen, ezért a hiányt – már az első félévtől kezdődően – az adóhátralékokra indított végrehajtásokból várható többletbevétellel igyekeztünk csökkenteni. Az eredmény a magánszemélyek kommunális adója és a gépjárműadó bevételeknél mutatkozik leginkább, ahol a teljesítés alig marad el a folyó évi helyesbített előírástól. Ez a teljesítés csak az előző évek tartozásaira indított végrehajtási eljárás eredményességével volt lehetséges.

Végrehajtási eljárások száma típus szerint

Végrehajtási eljárás típusa	Tétel (db)	Hátralék összege (Ft)
Hatósági átutalási megbízás (azonnali inkasszó)	1 162	140 472 056
Munkabérletiltás	792	30 604 381
Nyugdíjletiltás	140	5 462 112
Átjelentés (belföldi jogsegély kérése)	3	329 284
Idézés	35	1 867 288
Ingó foglalási értesítés	44	4 093 888
Ingó foglalás	205	20 930 465
Jelzálogjog bejegyzés	8	1 594 418
Fizetési felszólítás	896	50 687 086
Örökös felderítése (TAKARNET adatbázisból)	1	7 285
Gépjármű forgalomból történő kitiltása	52	4 298 275
Helyszíni szemlén zálogolási jegyzőkönyv	15	2 254 516
Egyéb (telefonon történő felszólítás)	18	773 967
Önálló bírósági végrehajtó megkeresése	32	9 264 108
összesen	3 403	272 639 129

Forrás: ONKDO zártrendszerű program: végrehajtási cselekmények-lekérdezés-lista

A tartozások beszedésére fenti kimutatásban részletezettek szerint, összesen 3403 eljárást indítottunk, amelyek részben azonnali eredménnyel jártak, más részük időben elhúzódóan teljesítésül (pl.: munkabér-, egyéb járandóság letiltása), kisebb részük csak hosszabb távon realizálódik (pl.: ingatlanra bejegyzett jelzálogjog). Nincs olyan hátralék, amelyre ne kezdeményeztük volna a végrehajtási eljárás valamelyik – akár több – típusát is (munkabér-, egyéb járandóság letiltása, ingó foglalás, jelzálogjog bejegyzése...) ennek ellenére számtalan eljárás eredménytelenül zárult. Ez elsősorban a gazdasági válság okozta körülményekkel indokolható: nőtt a munkanélküliség, egyéni vállalkozók kényszerültek tevékenységük megszüntetésére, megnőtt a társas vállalkozások ellen indult felszámolási-, és csődeljárások száma.

Bár a végrehajtási eljárások eredményessége időben elhúzódó, és sok esetben csak a tárgyévet követő évben realizálódik a zárási összesítő adatait alapul véve, a félévkor mutatózó 537 millió forint követelés októberre - nyilvánvalóan az önkéntes teljesítések hatására is - 279 millió forintra csökkent. Év végére – teljes egészében végrehajtási cselekmények eredményeként, a következő táblázat szerint, adónemenkénti megbontásban – 188 millió forint követeléssel zártuk az évet.

Az önkormányzati adóhatóság követelése a beszámolási időszak végén

(E Ft)

1	2	3	2/3	4	2/4	5	6	6/4
adónem	elszámolt befizetés	folyó évi terhelés	Telj.%	összes tartozás	Telj. %	hátralék 10-12-31	tartozás (hátr.-túlf.)	Tartozás %
építményadó	179 605	186 204	96,5	206 193	87,1	26 640	26 587	12,9
msz.k.adója	65 625	65 518	100,2	73 874	88,8	8 378	8 249	11,2
váll.k.adója	16 913	16 641	101,6	18 232	92,8	1 511	1 318	7,2
iparüzési adó	1 075 719	798 399	134,7	1 138 937	94,4	70 494	63 217	5,6
helyi össz.:	1 337 862	1 066 762	125,4	1 437 236	93,1	107 023	99 371	6,9
gépjárműadó	165 129	169 196	97,6	193 635	85,3	28 537	28 506	14,7
pótlék	7 025	15 080	46,6	41 628	16,9	34 613	34 602	83,1
bírság	1 328	936	141,9	3 925	33,8	2 596	2 596	66,1
egyéb	3 474	7 472	46,5	19 142	18,1	15 667	15 667	81,8
talajterhelés	2 184	44	4963,6	2 329	93,8	145	145	6,2
önk. Összes:	1 517 002	1 259 490	120,4	1 697 895	89,3	188 581	180 887	10,7
idegen	10 426	12 781	81,6	35 117	29,7	24 700	24 700	70,3
illeték	1 820	402	452,7	1 820	100,0	0	0	0

Forrás: ONKADO zártrendszerű programmal készített 2010. évi zárasi összesítő

A táblázatból látható, hogy a követelések jelentős része a vállalkozásokat terheli. Az adós cégekkel szembeni követelési igényünket a felszámoló biztos felé időben lejelentettük. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján, ezen követelések megtérülési esélye minimális. Ennek ellenére az Art. ide vonatkozó szabályozásának módosítása alapján ezek a követelések a felszámoló/végelszámoló „meg nem térülési nyilatkozat”-a birtokában sem írhatók le behajthatatlanság címén mint korábban, az elévülési idő végéig „behajthatatlan követelés jelöléssel” nyilvántartási kötelezettség terheli az önkormányzati adóhatóságot. Ezért a követelések nagyságát (az előző évektől eltérően) növeli, hogy a nyilvánvalóan behajthatatlan tartozások az elévülési idő előtt nem törölhetők.

A **pótlék** és **bírság** szankciók teljesítésénél az adóalanyok kis száma tanúsít jogkövető magatartást. Ezek a bevételek ritka kivétellel, végrehajtási eljárás eredményeként kerülnek megfizetésre. Az Art. méltányossági jog gyakorlására vonatkozó rendelkezéseit azonban az eljárás valamennyi szakaszában köteles vizsgálni az eljáró adóhatóság. A beszámolási időszakban az Art. rendelkezései szerint eljárva 56 esetben, összesen 536 556 forint összegben döntött úgy az adóhatóság vezetője, hogy méltányossági jogát gyakorolva eltekint a szankciók megfizetésétől.

Az önkormányzat bevételeit képezi a helyi- és az átengedett adókon túl az **egyéb bevétel**, amely a rendőrségi, vám- és pénzügyőrségi szabálysértési bírságok, helyszíni bírságok kiszabását követően meg nem fizetett bírságok adók módjára történő végrehajtását jelenti.

Ezek a köztartozások nagymértékben olyan személyeket érintenek, akik a társadalom hátrányos helyzetű, szegényebb rétegeiből kerülnek ki, így nem csak a bírságok befizetése jelent problémát, hanem a kivetett helyi adók befizetése is.

A végrehajtás során ezek az adósok – a szabálysértési bírság esetében – igen gyakran vállalják azt a lehetőséget, hogy a pénzbüntetést átváltsák közmunkára.

Hatvan városban a beszámolási időszakban nem működött olyan munkahely, ahol közmunkát lehetne végezni, ezért amennyiben az adóhatósági eljárás eredménytelenül zárult, a szankció értelmét veszítette. Ugyanakkor, ezeknek a tartozásoknak a nyilvántartása,

tértivevényes fizetési felszólítások, a többségében nemleges zálogolási jegyzőkönyv felvétele (helyszíni szemle) mind-mind az önkormányzati költségvetésben jelentkező költség. Ebben a hátralékos körben a végrehajtási cselekmények közül jellemzően az időigényesebb helyszíneléssel, foglalási jegyzőkönyv felvételével értük el a tartozások megfizetését, illetve állapítottuk meg az érintett magánszemély vagyoni-, jövedelmi-, szociális helyzete miatti fizetéseképtelenségét.

Az **idegen bevételek** között tartunk nyilván minden olyan köztartozást, amelynek beszedésére az anyagi törvény adók módjára történő végrehajtásról rendelkezik. Ilyen például a csatorna beruházás költsége, megelőlegezett gyermektartásdíj, közigazgatási díjak, munkaügyi bírságok, jogcím nélkül kifizetések, szemétdíj tartozás, közigazgatási bírság, stb. Ezek tételenként nagy összegű követelések, amelyeket sikeres végrehajtás után a kimutató szerv pénzforgalmi számlájára kell átutalunk.

V. Egyéb adóhatósági feladatok

Az önkormányzati adóhatóság az adókötelezettséget érintő nyilvántartási és hatósági feladatokon túl egyéb, „szolgáltató” feladatot is ellát: az ügyfél kérésére költségmentességre vonatkozó igazolásokat-, adóigazolást-, hivatali megkeresésre adó-és értékbizonyítványt állít ki (önálló bírósági végrehajtó megkeresésére, hagyatéki eljáráshoz, gyámhatósági eljáráshoz, banki hitelfelvételhez, NAV -eljárások esetén). A beszámolási időszakban az ügyirat statisztika szerint 360 esetben került sor hatósági bizonyítvány kiadására (lásd: 1. melléklet).

VI. Adó-ellenőrzési tevékenység

A beszámolási időszakban végzett adó-ellenőrzési tevékenységek számát nagymértékben befolyásolta, hogy az Art. hatásköröket érintő módosítása miatt 2010. január 1-jétől 2010. június 29-ig a helyi iparüzési adó-ellenőrzési hatáskör címzettje az állami adóhatóság (APEH) volt.

A bevezetőben már volt szó arról, hogy a 2010-es adóévben a határidős feladatok (kivetések-, bevallások feldolgozása, számla-egyenleg értesítők határidőben történő elkészítése és postázása, zárási feladatok elvégzése, adatszolgáltatás a Kincstárnak, ügyfélszolgálat) teljesítésén túl, az adóhatóság elsődleges feladatának a hátralékok beszedését tekintette.

Fent említett körülmények miatt 2010. évben négy alkalommal került sor ellenőrzés lefolytatására. Az ellenőrzések típusa: bevallás utólagos ellenőrzése.

Adó-ellenőrzési tevékenység

Adónem	Ellenőrzések száma (db)	Feltárt adóhiány (Ft)
Vállalkozók kommunális adója	1	4 000
Helyi iparüzési adó	3	333 269 261
összesen	4	333 273 261

**Forrás: ONKADO zártrendszerű programmal készített 2010. évi zárasi összesítő –
halmozott változási jegyzék**

A feltárt adóhiány mind a négy esetben jogerőre emelkedett és a szankciókkal együtt befizetésre került. Egy esetben az adóhiány után az Art. rendelkezései szerint megállapítandó adóbírság és késedelmi pótlék jogorvoslati eljárása a beszámolási időszak végéig nem fejeződött be.

VII. Méltányossági jog gyakorlása

Az Art. alapelvei között – 1. § (6) – teszi kötelezővé az adóhatósági eljárásban a méltányos eljárást, amennyiben „a törvényekben, illetve e törvényben meghatározott feltételek fennállnak, (az adóhatóság) az adótartozást mérsékli, illetve fizetési könnyítést engedélyez.” A méltányolandó feltételeket külön fejezetben, konkrétan, részletesen ismerteti (Art. 133. §, 134. §). Ezen rendelkezések szerint eljárva, a beszámolási időszakban a következő esetekben került sor méltányossági jog gyakorlására. Az egyes adónemeknél történt utalás erre a jogintézményre, összefoglalva a következő táblázat szemlélteti a beszámolási időszak idevonatkozó adatait.

Méltányossági jog gyakorlása

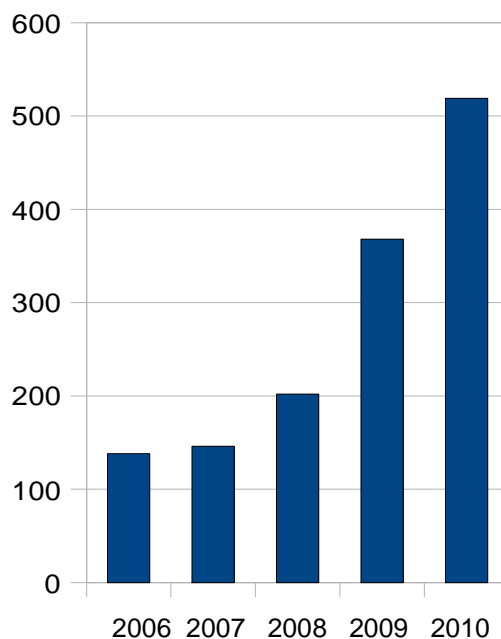
Adónem	Tétel (db)	Ft
építményadó	2	40 000
magánszemélyek kommunális adója	94	1 063 340
gépjárműadó	20	351 941
pótlék	55	486 556
bírság	1	50 000
talajterhelési díj	1	32 220
összesen	173	2 024 057

Forrás: ONKADO zártrendszerű programmal készített 2010.évi zárasi összesítő –
halmozott változási jegyzék

Fenti táblázat azoknak az eseteknek a számát tartalmazza, amely eljárásban hozott döntés az adó megfizetésének részben- vagy egészben történő elengedésével zárult.

Ha figyelembe vesszük a fizetési halasztásra és részletfizetésre irányuló kérelmek számát is, a következő ábra jól szemlélteti a gazdasági válság vállalkozói- és magánszférára gyakorolt hatását.

Méltányossági ügyek számának alakulása
2006-2010

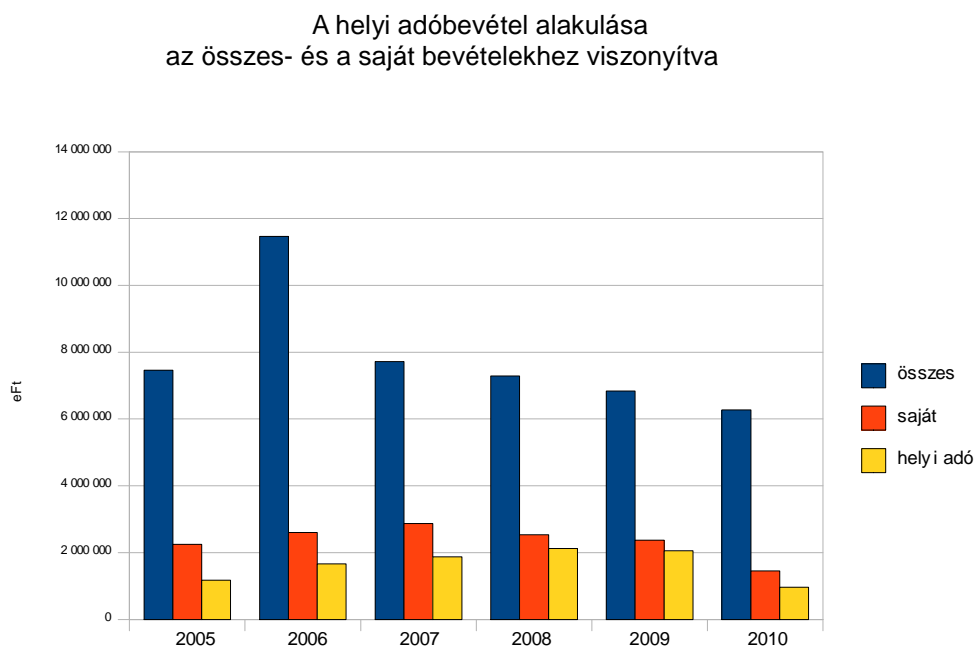
Forrás: ONKADO zártrendszerű programmal készített halmozott változási jegyzék

VIII. Összegzés

Összegezve az elmúlt év teljesítményét megállapítható, hogy a költségvetésbe helyi iparűzési adó címén tervezett előirányzatot év közben módosítani kellett. A módosított előirányzathoz viszonyítva a helyi- és átengedett adókból tervezett bevétel teljesítésre került.

A helyi adókból származó bevétel 2010. évben is meghatározó az önkormányzat saját bevételein belül. Míg 2005-ben több, mint felét, 2009-ben már több, mint háromnegyedét a helyi adók biztosították (lásd: 2. melléklet). A beszámolási időszakban a helyi iparűzési adóbevétel csökkenése miatt ez az arány romlott, de az adóbevételek súlya várhatóan ismét növekszik azáltal, hogy 2011-től a helyi iparűzési adó mértéke azonos a 2009. évben hatályos mértékkel.

A következő ábra a helyi adóbevételek Hatvan Város Önkormányzata összes- és saját bevételeihez viszonyított arányát szemlélteti.

Forrás: éves költségvetési beszámolók

Megállapítható továbbá, hogy az adózók körében a fizetési morál az elmúlt évekhez képest jelentős mértékben romlik, egyre több végrehajtási cselekményt kell foganatosítani ahhoz, hogy a kivetett adók beszedésre kerüljenek. A hatékonyság növelése érdekében – tekintettel arra, hogy a társhatóságoktól kért és kapott adatok elavultak, pontatlanok és 80 %-ban használhatatlanok – fokozni kell a helyszíni megkeresések számát, ugyanakkor a méltányossági jog gyakorlására jogosultakkal szélesebb körben ismertetni kell a fizetési könnyítések igénybevételének lehetőségét.

A bevételek növelésének lehetősége rejlik az adó-ellenőrzési eljárások számának és hatékonyságának fokozásában is. Figyelembe kell venni azonban, hogy a heti három munkanapos ügyfélfogadás, az ismertetett ügyiratforgalom, éves változások átvezetése, az előzőekben részletesen említett határidős feladatok megoldása az önkormányzati adóhatóság 2010. évi létszámával is, csak esetenkénti túlmunkával volt megoldható. Az adóosztály létszámában, az alkalmazotti létszám képzettségében történt változások miatt, a fent említett és a hatályos jogszabályok betartása okán is szükségszerű feladatok ellátásában, 2011. évben jó esetben is csupán szinten-tartás várható.

Tovább súlyosbítja az önkormányzati adóhatóság helyzetét, a hatékonyság és eredményesség szinten-tartását, illetve javításának lehetőségét, hogy „(...) az idegen tartozások beszedésének elrendelése – a behajtandó összegek átlagos nagyságát, az annak érdekében szükséges energiaráfordítást és az Önkormányzat ebből származó bevételeit figyelembe véve – aránytalanul nagy terhet ró az adóhatóságra.” (Számvevői jelentés 2010. május) A végrehajtásra átadott szabálysértések, közigazgatási bírságok száma hónapról hónapra növekedő tendenciát mutat.

Az adóosztály ügyintézői mindent megtesznek azért, hogy a bekövetkezett változások esetleges negatív hatásait az ügyfelek ne érezzék, a tájékoztatás teljes körű, az ügyintézés ügyfélbarát legyen, a feladatok hatósági jellege mellett a szolgálat-szolgáltatás jelleg érvényesüljön.

Tisztelt Képviselő-testület! Kérem, hogy az előterjesztést szíveskedjen megvitatni, és az alábbi határozati javaslatot elfogadni.

Határozati javaslat

Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete az önkormányzat 2010. évi helyi adózási tevékenységéről szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: Hatvan város jegyzője

Határidő: 2011. május 1.

Hatvan, 2011. április 20.

dr. Szikszai Márta
jegyző

1. melléklet

HATÓSÁGI MUNKA
2010

Megnevezés	adóügyi osztály	hivatal összesen	adóügyi osztály/hivatal
	db	db	%
határozatok száma (alapszám)	8 939	22 756	39,3
Alszámon iktatott határozat (gyűjtős)	6 114	6 114	100
Alszámon iktatott ügyirat (gyűjtős nélkül)	361	61 065	10,6
Hatósági bizonyítványok	360	4 643	7,8
Eljárást lezáró végzés	690	1 548	44,6
Összes iktatott ügyirat	16 464	96 126	17,1
Első félévi értesítések	13 768		
Számlaegyenleg-értesítők	11 388		
Mindösszesen	47 734		
egy dolgozóra jutó irat	4 773		

Forrás: ügyiratforgalmi statisztika

2. melléklet

A helyi adók súlya Hatvan Város Önkormányzata
összes- és saját bevételéhez viszonyítva

(2005-2010)

év	önkormányzati költségvetés bevétele (eFt)			helyi adóbevétel aránya (%)	
	összes	saját	helyi adó	összes	saját
2005	7 462 156	2 245 780	1 177 088	15,8	52,4
2006	11 469 692	2 602 595	1 663 216	14,5	63,9
2007	7 720 891	2 873 377	1 872 411	24,3	65,2
2008	7 286 002	2 530 963	2 123 838	29,1	83,9
2009	6 840 687	2 373 130	2 055 866	30,1	86,6
2010	6 269 843	1 447 375	961 393	15,3	66,4

Forrás: Hatvan Város Önkormányzatának 2010. évi költségvetési pénzforgalmi mérlege